

CĂTĂLIN - PETRU NICOLESCU
MĂDĂLINA YUPARI Z. WILLIAMS

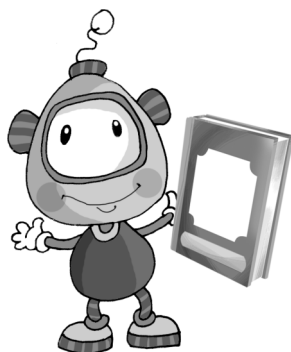
MATEMATICĂ

clasa a VI-a

Ediția a cincea revăzută și adăugită

**SINTEZE DE TEORIE
EXERCIȚII ȘI PROBLEME**

- Fixarea cunoștințelor
- Aprofundarea cunoștințelor
- Performanță
- Autoevaluare
- Evaluare sumativă

EDITURA ȘI TIPOGRAFIA ICAR
București

Prezentul auxiliar didactic este aprobat pentru utilizare în unitățile de învățământ preuniversitar prin O.M.E.N. nr. 3022/08.01.2018

Referenți științifici:

- prof. Carmen Apostol*, București
prof. Marian Bădeci, București
prof. Rodica Enaru, București
prof. Laurențiu Gheorghe, București
prof. Marinela-Cristina Stoica, București
prof. Viorela Oana Vișan, București
prof. Mariana Toth, Alba Iulia
prof. Liliana Tufariu, Alba Iulia
prof. Gabriela Ursu, Alba Iulia
prof. Aurica Vlaicu Hergane, Arad
prof. Dorin Galbăn, Bistrița
prof. Camelia Gălățan, Bistrița
prof. Gheorghe Retegan, Bistrița
prof. Voichița Pașcu, Brad
prof. Anca-Daniela Petrescu, Buftea
prof. Ilie Vizitiu, Buftea
prof. Ion Banu, Buzău
prof. Constantin Barbu, Buzău
prof. Mircea Duguleană, Buzău
prof. Laurențiu Gheorghe, Buzău
prof. Eugen Stăvâroiu, Caransebeș
prof. Maria-Simona Felecan, Cluj-Napoca
prof. Ana Maria Geczi, Cluj-Napoca
prof. Aurelia Rusu, Cluj-Napoca
prof. Daniela Radu, Cluj-Napoca
prof. Carmen Zanc, Cluj-Napoca
prof. Emeșe-Maria Lazăr, Covasna
prof. Gheorghe Giurgiu, Dej
prof. Elena Ghilerdea, Drobeta-Turnu Severin
prof. Nicolae Dorin Ionuț, Făgăraș
prof. Teodora Manta, Făgăraș
prof. Anca Cucu, Focșani
prof. Alexandrina Ivan, Focșani
prof. Andreea Simbotin, Focșani
prof. Mirela Niță, Focșani
prof. Simina Voicu, Focșani
prof. Vasile Alexandrescu, Gura Humorului
prof. Daniela Bustan, Hațeg
prof. Nicoleta Bărboni, Hațeg
prof. Vasile Mureșan, Hunedoara
prof. Gheorghe Voina, Hunedoara
prof. Georgian Mihăilă, Huși
prof. Constanța Tudorache, Iași
prof. Adriana Mariș, Lugoj
prof. Camelia-Mihaela Arteni, Motca
prof. Felicia Vesa, Ocna Mureș
prof. Mihaela Băguț, Oradea
prof. Alina Murariu, Pașcani
prof. Constantin Petrea, Pașcani
prof. Sonia Neață, Periș
prof. Victoria Minodora Marchidan, Petrița
prof. Luminița Ungureanu, Pașcani
prof. Maria Lădescu, Râșnov
prof. Carmen Eremia, Reghin
prof. Camelia Culic-Rebic, Satu Mare
prof. Maria Magdalena Tincu, Satu Mare
prof. Petronela Veronica Petruțiu, Simeria
prof. Cristinel Călin, Târgoviște
prof. Emilia Gavrilăș, Târgu Lăpuș
prof. Eugenia Bruslea, Târgu Mureș
prof. Doina Ionescu, Toplița
prof. Mirela Obreja, Vaslui
prof. Flavia Anton, Vaslui
prof. Aurora Agheorghiesei, Vaslui
prof. Mădălina-Mariana Manole, Videle
prof. Ion Vlad, Vișeu de Sus
prof. Mihaela Molodeț, Băbeni VL
prof. Dania Mitarcă, Zărnești

ISBN 978-973-606-516-3

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii și Tipografiei ICAR. Niciun capitol și nicio parte din această lucrare nu pot fi tipărite sau multiplicare folosind diferite mijloace, fără permisiunea scrisă a conducerii acestei edituri.

Redactor: *prof. Cătălin-Petru Nicolescu*
Coperta: *Elena Drăgulelei Dumitru*
Grafica: *pictor Nadejda-Luminița Nicolescu*
Tehnoredactare computerizată: *Nicoleta Croitoru*

CUPRINS

Teste predictive	E* R**	8 421
------------------------	----------------------	------------

ALGEBRĂ

Capitolul I. MULȚIMI. OPERAȚII CU MULȚIMI

<i>Breviar de teorie</i>	12
1. Propoziții adevărate. Propoziții false	16.....422
2. Conectori logici: „nu“, „și“, „sau“	17.....422
3. Mulțimi. Relația de apartenență.....	20.....422
4. Mulțimea numerelor naturale $\mathbf{IN}$ și $\mathbf{IN}^*$	23.....422
5. Mulțimea numerelor întregi $\mathbf{Z}$ și $\mathbf{Z}^*$	24.....422
6. Relații între mulțimi. Submulțimi.....	26.....423
7. Operații cu mulțimi: reuniune, intersecție, diferență	29.....423
8. Exemple de mulțimi finite. Mulțimea divizorilor unui număr natural	34.....424
9. Exemple de mulțimi infinite. Mulțimea multiplilor unui număr natural.....	36.....424
<i>Teste de evaluare</i>	38.....425

Capitolul II. MULȚIMEA NUMERELOR NATURALE

<i>Breviar de teorie</i>	42
1. Mulțimea numerelor naturale	44.....425
2. Divizor. Multiplu	49.....426
3. Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9, 10	50.....426
4. Numere prime. Numere compuse	54.....426
5. Descompunerea numelor naturale în produs de puteri de numere prime	57.....427
6. Divizori comuni. Cel mai mare divizor comun. Numere prime între ele	59.....427
7. Multipli comuni. Cel mai mic multiplu comun	62.....427
8. Proprietățile relației de divizibilitate în $\mathbf{IN}$	67.....428
<i>Teste de evaluare</i>	70.....428

Capitolul III. RAPOARTE ȘI PROPORȚII

<i>Breviar de teorie</i>	73
1. Rapoarte	75.....429

---

*E - enunțuri

**R - răspunsuri, rezolvări

E.A.P. - Extindere. Abordare. Perseverență. Performanță

	E*	R**
2. Proporții. Proporții derivate. Șir de rapoarte egale.		
Proprietatea fundamentală a proporțiilor	80	429
E.A.P. 3. Procente	85	
3.1. Aflarea a $p\%$ dintr-un număr	87	430
3.2. Aflarea unui număr când se cunoaște $p\%$ din el	89	430
3.3. Aflarea raportului procentual	90	430
4. Mărimi direct proporționale	91	430
5. Mărimi invers proporționale	96	432
6. Regula de trei simplă	101	432
7. Elemente de organizare a datelor. Probabilități	111	435
<i>Teste de evaluare</i>	114	436

Capitolul IV. MULȚIMEA NUMERELOR ÎNTREGI

<i>Breviar de teorie</i>	118	
1. Numere întregi. Reprezentare pe axă. Opusul unui număr întreg	122	436
2. Valoarea absolută a unui număr întreg (modulul).		
Compararea și ordonarea numerelor întregi	123	437
E.A.P. 3. Reprezentarea unui punct cu coordonate întregi		
într-un sistem de axe ortogonale	125	437
4. Adunarea și scăderea numerelor întregi	127	437
5. Înmulțirea numerelor întregi. Proprietăți	131	438
6. Împărțirea numerelor întregi când deîmpărțitul		
este multiplu al împărțitorului	135	438
7. Divizibilitatea în $\mathbb{Z}$	138	438
8. Puterea cu exponent număr natural a unui număr întreg nenul	142	439
9. Ordinea efectuării operațiilor și folosirea parantezelor	145	439
10. Rezolvarea unor ecuații în $\mathbb{Z}$	147	439
11. Rezolvarea unor inecuații în $\mathbb{Z}$	151	440
12. Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor	154	440
<i>Teste de evaluare</i>	157	442

Capitolul V. MULȚIMEA NUMERELOR RAȚIONALE

<i>Breviar de teorie</i>	161	
1. Forme de scriere. Reprezentare prin desen sau pe axa numerelor	167	443
2. Frații. Numere raționale	168	443
3. Compararea și ordonarea numerelor raționale	172	443
4. Adunarea numerelor raționale.		
Proprietățile adunării	176	444
5. Scăderea numerelor raționale	182	445

	E*	R**
6. Înmulțirea numerelor raționale.		
Proprietățile înmulțirii	188	446
7. Împărțirea numerelor raționale	192	446
8. Ordinea efectuării operațiilor și folosirea parantezelor	196	447
9. Puterea cu exponent număr întreg a unui număr rațional nenul.		
Reguli de calcul cu puteri	200	447
10. Numere raționale pozitive scrise sub formă zecimală	206	448
11. Operații cu numere raționale scrise sub formă zecimală	208	448
E.A.P. 12. Media aritmetică. Media aritmetică ponderată	213	449
13. Ecuații	218	449
E.A.P. 14. Inecuații	224	450
15. Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor	225	451
<i>Teste de evaluare</i>	231	452

GEOMETRIE

Capitolul I. RECAPITULARE ȘI COMPLETĂRI

<i>Breviar de teorie</i>	235	
E.A.P. 1. Figuri geometrice. Instrumente geometrice	236	453
E.A.P. 2. Corpuri geometrice	240	453
E.A.P. <i>Teste de evaluare</i>	243	453

Capitolul II. DREAPTĂ. PLAN – RECAPITULARE ȘI COMPLETĂRI

<i>Breviar de teorie</i>	245	
E.A.P. 1. Punct. Dreaptă. Plan	248	454
E.A.P. 2. Semiplan. Semidreaptă. Segment.		
Pozițiile relative ale unui punct față de o dreaptă.		
Pozițiile relative a două drepte.....	250	454
E.A.P. 3. Distanța dintre două puncte. Lungimea unui segment.		
Segmente congruente. Mijlocul unui segment.		
Simetricul unui punct față de un punct	252	454
E.A.P. <i>Teste de evaluare</i>	256	455

Capitolul III. UNGHIURI

<i>Breviar de teorie</i>	260	
E.A.P. 1. Definiție. Notății. Elemente	263	456
E.A.P. 2. Măsura unui unghi. Unghiuri congruente	265	456
E.A.P. 3. Calcule cu măsuri de unghiuri	267	457
4. Unghiuri opuse la vârf. Congruența lor. Bisectoarea unui unghi	269	457
5. Unghiuri formate în jurul unui punct.....	272	457

	E*	R**
6. Unghiuri suplimentare.		
Unghiuri complementare	276.....	458
7. Unghiuri adiacente. Bisectoarea unui unghi	280.....	459
<i>Teste de evaluare</i>	285.....	459
 Capitolul IV. PARALELISM.DREPTE PARALELE		
<i>Breviar de teorie</i>	290	
E.A.P. 1. Metoda reducerii la absurd	291.....	460
2. Unghiuri formate de două drepte intersectate de o secantă.		
Drepte paralele.....	293.....	460
3. Unghiuri formate de două drepte paralele intersectate de o secantă.		
Axioma paralelelor. Criterii de paralelism	294.....	460
 Capitolul V. PERPENDICULARITATE.		
DREPTE PERPENDICULARE. DREPTE OBLICE		
<i>Breviar de teorie</i>	297	
1. Drepte perpendiculare. Drepte oblice.		
Distanța de la un punct la o dreaptă.....	299.....	461
<i>Teste de evaluare</i>	302.....	461
 Capitolul VI. CERCUL		
<i>Breviar de teorie</i>	305	
1. Arc de cerc. Unghi la centru. Măsuri	309.....	462
2. Pozițiile relative ale unei drepte față de un cerc.		
Pozițiile relative a două cercuri	310.....	462
 Capitolul VII. TRIUNGHIUL		
<i>Breviar de teorie</i>	311	
1. Triunghiul: definiție, elemente, clasificare	312.....	462
2. Perimetrul triunghiului	314.....	462
3. Suma măsurilor unghiurilor unui triunghi	317.....	463
4. Unghi exterior unui triunghi	322.....	463
5. Construcția triunghiurilor.		
Inegalități între elementele triunghiului	325.....	463
 Capitolul VIII. CONGRUENȚA TRIUNGHIURILOR		
<i>Breviar de teorie</i>	329	
1. Congruența triunghiurilor oarecare.....	331.....	463
2. Criterii de congruență a triunghiurilor oarecare	332.....	464
3. Criterii de congruență a triunghiurilor dreptunghice	335.....	464
4. Elemente de raționament geometric	339.....	465
5. Metoda triunghiurilor congruente.....	340.....	465

Capitolul IX. LINII IMPORTANTE ÎN TRIUNGHI

<i>Breviar de teorie</i>	345
1. Bisectoarea unui unghi. Bisectoarele unghiurilor unui triunghi. Concurența bisectoarelor. Cercul înscris în triunghi	347.....466
2. Mediatoarea unui segment. Mediatoarele laturilor unui triunghi. Concurența mediatoarelor. Cercul circumscris unui triunghi	350.....466
3. Înălțimile unui triunghi. Concurența înălțimilor	353.....467
E.A.P. 4. Aria triunghiului	355.....467
5. Medianele unui triunghi. Concurența medianelor.....	358.....467
<i>Teste de evaluare</i>	362.....467

Capitolul X. PROPRIETĂȚILE TRIUNGHIULUI

<i>Breviar de teorie</i>	366
1. Proprietățile triunghiului isoscel.....	367.....468
2. Proprietățile triunghiului echilateral	371.....469
3. Simetria față de o dreaptă	375.....470
4. Proprietățile triunghiului dreptunghic. Teorema lui Pitagora. Teorema reciprocă teoremei lui Pitagora	377.....470
5. Probleme recapitulative	383.....471
<i>Teste de evaluare</i>	385.....472

TESTE FINALE

Teste - semestrul I	395.....475
Teste - semestrul II.....	404.....476
Teste anuale.....	413.....477
Bibliografie selectivă	479

Teste predictive

Testul 1

I.

1. a) Numărul cu 6 mai mic decât 8 este egal cu ....
b) Numărul de 7 ori mai mare decât 8 este egal cu ....
c) Pătratul numărului 13 este egal cu ....
2. a) Dacă $5 - x = 2$, atunci numărul natural x este egal cu ....
b) Dacă $2x - 3 \leq 5$, atunci numărul natural x poate lua valorile ....
c) Dacă $a = 7$ și $b + c = 11$, atunci numărul natural $ab + ac$ este egal cu ....
3. a) $27 \text{ m} = \dots \text{ cm}$.
b) $0,38 \text{ dam} = \dots \text{ dm}$.
c) $3,4 \text{ m} = \dots \text{ hm}$.
4. Lungimea unui dreptunghi este de 12 cm, iar lățimea sa este un sfert din lungime.
a) Lățimea dreptunghiului este de .... cm.
b) Perimetrul dreptunghiului este de .... cm.
c) Aria dreptunghiului este de .... cm^2 .
5. Calculați următoarele sume:
a) $S_1 = 1 + 2 + 3 + \dots + 50$;
b) $S_2 = 4 + 8 + 12 + \dots + 200$;
c) $S_3 = 11 + 22 + 33 + \dots + 1331$.

II.

1. Calculați:
a) $3^{18} : 3^{12} \cdot 3 : (3^2)^3$;
b) $4 - (2^3)^4 : (2^2)^5 + 3 \cdot 3^2 - 6^3 : 8$;
c) $(3 - 0,72) \cdot 10 : 0,8$.
2. Împărțind suma a trei numere naturale consecutive la 15, obținem câtul 14 și restul 12. Aflați numerele.
3. Într-o excursie un elev a cheltuit 50 de lei astfel: în prima zi a cheltuit două cincimi din sumă, în a doua zi o treime din rest, iar în a treia zi restul. Cât a cheltuit elevul în fiecare din cele 3 zile?